

AUTORITEIT
PERSOONSgegevens

Autoriteit Persoonsgegevens

Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag
Bezuidenhoutseweg 30, 2594 AV Den Haag
T 070 8888 500 - F 070 8888 501
autoriteitpersoonsgegevens.nl

Vertrouwelijk/Aangetekend

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. de heer mr. B.T.A. Baldwin
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Tevens per e-mail:
eh.mijnen@minvws.nl en
j.brouwersverstappen@minvws.nl

Datum
16 december 2021

Ons kenmerk
z2020-03948

Contactpersoon
mr. J.M.A. Koster
mw. mr. O.S. Nijveld
070 8888 500

Onderwerp
AP/Vrijbit (DIS)
Besluit tot handhaving

Geachte heer Baldwin,

Op 23 juli 2019 heeft de rechtbank Midden-Nederland een uitspraak gedaan in een geschil tussen Burgerrechtenvereniging Vrijbit (Vrijbit) en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) nam als derdebelanghebbende aan dit geschil deel. Het geschil had betrekking op het verzoek van Vrijbit aan de AP om handhavend op te treden tegen de verzameling, verwerking en verstrekking aan derden van persoonsgegevens in het Diagnose-behandelcombinatie-informatiesysteem (DIS). De AP heeft bij besluit op bezwaar van 22 juni 2016 afwijzend op dat verzoek om handhavend optreden beslist. Naar aanleiding van een tussenuitspraak van 7 juli 2017 heeft de AP de motivering van die beslissing aangevuld. Op 23 juli 2019, ECLI:NL:RBMNE:2019:3442, heeft de rechtbank Midden-Nederland (de rechtbank) een einduitspraak gedaan, die op de tussenuitspraak is gevolgd.

In de einduitspraak heeft de rechtbank – kort gezegd – geoordeeld dat een wettelijke grondslag ontbreekt voor de verstrekking door de NZa aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (de minister van VWS) van medische persoonsgegevens uit het DIS die worden gebruikt ten behoeve van de statistische onderbouwing van de risicovereeniging. In dat kader heeft de rechtbank overwogen dat de artikelen 88 en 89 van de Zorgverzekeringswet (Zvw) geen uitdrukkelijke bevoegdheid bevatten om een uitzondering te maken op het verbod om bijzondere persoonsgegevens te verwerken.

Datum
16 december 2021

Ons kenmerk
z2020-03948

1 Verloop van het onderzoek na de einduitspraak

Bij brief van 29 augustus 2019 heeft de AP met inachtneming van de einduitspraak en de tussenuitspraak de minister van VWS om inlichtingen gevraagd. Deze brief is in kopie aan de NZa gezonden.

Bij brief van 6 september 2019 heeft de minister van VWS gereageerd.

Bij brief van 9 september 2019 heeft de AP aan Vrijbit een kopie van de brieven van 29 augustus 2019 en 6 september 2019 toegezonden en Vrijbit in de gelegenheid gesteld om een zienswijze hierover naar voren te brengen. Vrijbit heeft van deze gelegenheid geen gebruik gemaakt.

Bij brief van 14 juli 2021 heeft de AP de minister van VWS nadere vragen gesteld.

Bij brief van 6 augustus 2021 heeft de minister van VWS deze vragen beantwoord.

Bij brief van 24 augustus 2021 heeft de AP de minister van VWS nadere vragen gesteld.

Bij brief van 7 september 2021 heeft de minister van VWS gereageerd.

Bij brief van 24 september 2021 heeft de AP een voornemen tot handhaving verstuurd.

Daartoe in de gelegenheid gesteld hebben de minister van VWS en Vrijbit bij afzonderlijke brieven van 8 oktober 2021 hun zienswijzen over het voornemen naar voren gebracht.

Bij brief van 29 oktober 2021 heeft de AP Vrijbit de zienswijze van de minister van VWS toegezonden (met weglating van vertrouwelijke informatie), en Vrijbit in de gelegenheid gesteld om hierop te reageren. Voorts heeft de AP Vrijbit in de gelegenheid gesteld om haar reactie mondeling op een hoorzitting toe te lichten. Vrijbit heeft op deze brief niet gereageerd.

2 Wettelijk kader

Van belang is dat de Zvw per 1 juli 2019 is gewijzigd. Artikel 32, achtste lid, van de Zvw luidt per die datum als volgt:

“Onze Minister verwerkt de persoonsgegevens waaronder gegevens over gezondheid als bedoeld in artikel 4, onderdeel 15, van de Algemene verordening gegevensbescherming, die noodzakelijk zijn voor:

a. de bepaling van de criteria, bedoeld in het derde lid of het criterium, bedoeld in het vierde lid, onderdeel b, of

b. de statistische onderbouwing van de aan de criteria krachtens het vierde lid, onderdeel c, gekoppelde bijdragen.”

Artikel 32, tweede tot en met vierde lid, van de Zvw luiden als volgt:

“2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels omtrent de berekening van de vereveningsbijdragen gesteld.

Datum
16 december 2021

Ons kenmerk
z2020-03948

3. De regels, bedoeld in het tweede lid, bepalen ten minste dat de hoogte van de vereveningsbijdrage wordt berekend op basis van bij die maatregel te bepalen, voor alle zorgverzekeraars gelijke criteria, waaronder in ieder geval het aantal verzekerden bij een zorgverzekeraar en een aantal verzekerdenkenmerken.

4. Bij ministeriële regeling:

- a. wordt voor 1 oktober van ieder jaar bepaald welk bedrag in totaal voor het daaropvolgende kalenderjaar aan de zorgverzekeraars kan worden toegekend;
- b. kan worden bepaald dat in aanvulling op de criteria, bedoeld in het derde lid, voor de berekening van de hoogte van de vereveningsbijdragen eenmalig rekening wordt gehouden met een bij die regeling te bepalen, voor alle zorgverzekeraars gelijk criterium;
- c. wordt statistisch onderbouwd aan elk criterium als bedoeld in het derde lid of aan een criterium als bedoeld in onderdeel b een bijdrage gekoppeld;
- d. worden nadere regels omtrent de berekening van de vereveningsbijdragen gesteld en wordt geregeld hoe de op grond van het eerste lid toegekende vereveningsbijdragen door het Zorginstituut worden betaald.”

Ingevolge artikel 1, aanhef en onder n, van de Zvw wordt verstaan onder ‘Onze minister’ de minister voor Medische Zorg; in dit besluit ook: de minister van VWS.

3 De bestanden

Vast staat dat de minister van VWS van de NZa drie leveringen van DIS-data heeft ontvangen. Het gaat om:

- a) gegevens over de geregistreerde zorgvraag-zwaarte-indicatoren (ZVZi) in 2012. Deze levering is aangevraagd in november 2015, en bestaat uit twee bestanden die zijn verstrekt op 21 januari 2016 (NB, volgens uw brief van 1 september 2017 is dit bestand in twee delen geleverd, de eerste levering op 5 januari 2016 en de tweede levering op 22 januari 2016);
- b) gegevens over de geregistreerde ZVZi in 2013, die zijn verstrekt op 18 april 2016 en
- c) gegevens over geregistreerde ZVZi in 2014, die zijn verstrekt begin 2017 (volgens uw brief van 1 september 2017 aan de AP: op 2 maart 2017).

Hierna worden deze verzamelingen gegevens ook aangeduid als: de bestanden.

Toelichting van de minister

De minister heeft toegelicht dat de bestanden aan de minister zijn geleverd ten behoeve van de risicoverevening. Voor een goed begrip van de (noodzakelijkheid van de verwerking van de) bestanden, heeft de minister een onderscheid gemaakt tussen *ruwe data* en *bewerkte data*.

-de ruwe data

De minister heeft kenbaar gemaakt dat nu het mogelijk is gebleken om een exacte kopie van de NZa te ontvangen (tot tien jaar na dato), het bewaren van de ruwe data niet langer noodzakelijk is. De minister heeft daarom opdracht gegeven tot vernietiging van de data.¹ Desgevraagd heeft de minister een extern

¹ Brief van 6 september 2019, p. 2.

Datum
16 december 2021

Ons kenmerk
z2020-03948

feitenonderzoek laten uitvoeren, waarmee door een onafhankelijke partij, KPMG Advisory N.V. (KPMG), wordt vastgesteld dat de bestanden niet langer aanwezig zijn op servers van Stichting Informatievoorziening Zorg (SIVZ), verwerker voor de minister, en pseudonimiseringsdienst Stichting Zorg TTP (Zorg TTP). De bevindingen van KPMG zijn opgetekend in het rapport 'Feitenonderzoek archief risicovereeniging' van 5 augustus 2021 (KPMG-rapport).²

-de bewerkte data

De minister heeft toegelicht dat de bestanden ruwe data zijn bewerkt tot een variabele (de ZVZi-variabele) die onderdeel uitmaakt van de minimale dataset 2017.³

In zijn algemeenheid heeft de minister over de betekenis van de minimale dataset het volgende toegelicht. De minimale dataset is noodzakelijk ter uitvoering van de taak van de minister ten aanzien van de risicovereeniging en meer specifiek ten aanzien van de vaststelling van de criteria voor de vereenigingsbijdragen en de statistische onderbouwing van de aan de vereenigingscriteria gekoppelde bijdragen.⁴

Dit alles hangt samen met het stelsel van risicovereeniging, waarover de minister het volgende naar voren heeft gebracht. Wanneer zorgverzekeraars aan verzekerden premies in rekening kunnen brengen die afhankelijk zijn van het risico dat die verzekerden voor de zorgverzekeraar vormen, zou de algemene toegankelijkheid van de zorg in gevaar kunnen komen. Dan zouden (chronisch) zieke mensen zeer hoge premies moeten betalen of onverzekerbaar worden. Om dit te voorkomen, kent het Nederlandse stelsel een acceptatieplicht: een zorgverzekeraar mag niemand weigeren voor de basisverzekering. Daarnaast is er een verbod op premiedifferentiatie: de premie die een zorgverzekeraar voor de basisverzekering vraagt, is voor iedereen gelijk. Zonder aanvullende maatregelen geeft dit een prikkel tot risicoselectie, wat betekent dat zorgverzekeraars gezonde mensen met lage zorgkosten proberen te selecteren en/of mensen proberen te weren die (chronisch) ziek zijn en hoge zorgkosten hebben, zo heeft de minister toegelicht.⁵

Risicovereeniging houdt in dat de zorgverzekeraar een bijdrage krijgt die is afgestemd op het risicoprofiel van zijn verzekerden. Daarmee wordt voorkomen dat een zorgverzekeraar zich richt op het aantrekken van jonge, gezonde mensen en/of het weren van ongezonde mensen. Daarnaast wordt een gelijk speelveld tussen zorgverzekeraars gecreëerd, en wordt een doelmatige uitvoering van de zorg bevorderd.⁶

Specifiek ten aanzien van de (noodzakelijkheid van de verwerking van de) *minimale dataset 2017* heeft de minister het volgende toegelicht. De minister stelt zich op het standpunt dat het bewaren van de minimale dataset 2017 op dit moment nog steeds noodzakelijk is, omdat de minimale dataset 2017 essentieel is voor de jaarlijkse evaluatie van de risicovereeniging (volgens de minister tot en met september 2022⁷) – en daarmee voor de statistische onderbouwing van toekomstige jaren. De evaluatie betreft zowel de

² Als bijlage gevoegd bij de brief van 6 augustus 2021.

³ Brief van 6 augustus 2021, p. 1 en 2.

⁴ Brief van 6 augustus 2021, p. 2.

⁵ Brief van 6 augustus 2021, p. 2.

⁶ Brief van 6 augustus 2021, p. 2.

⁷ Brief van 6 augustus 2021, p. 3.

Datum
16 december 2021

Ons kenmerk
z2020-03948

vereveningscriteria voor de vereveningsbijdrage als de aan die criteria verbonden gewichten (bedragen). De resultaten van die evaluatie worden gebruikt voor de vaststelling van de vereveningscriteria van toekomstige jaren en van de daaraan verbonden bedragen en zijn daarvoor noodzakelijke inbreng. De vereveningscriteria en de daaraan verbonden bijdragen zijn belangrijke parameters voor de bepaling van de hoogte van de vereveningsbijdragen voor zorgverzekeraars, aldus de minister. Het informeren van en het overleg met de beide kamers der Staten-Generaal maken dan ook deel uit van de vaststelling van de te hanteren vereveningscriteria en van de daaraan verbonden bedragen, aldus de minister. De vereveningscriteria en de daaraan verbonden bedragen worden uiteindelijk opgenomen in het Besluit zorgverkering en in de ministeriële regeling voor de risicoverevening voor het betrokken vereveningsjaar. Voor het functioneren van het risicovereveningsstelsel is het essentieel dat de gebruikte gegevens en criteria representatief zijn, ook voor de toekomstige vereveningsjaren. Voor een goed functionerend risicovereveningsstelsel is het belangrijk dat het systeem goed functioneert, dat de inschatting betrouwbaar is, en dat er goed geëvalueerd wordt, zo besluit de minister.⁸

Hieraan voegt de minister nog toe dat een goede vaststelling van de vereveningscriteria en van de daaraan verbonden gewichten (bedragen) ook een belangrijke functie heeft om te kunnen voldoen aan de regelgeving van de Europese Unie voor staatssteun. De vereveningsbijdragen vormen namelijk compensaties voor de dienst van algemeen economisch belang (DAEB) waarmee de zorgverzekeraars op grond van de Zvw zijn belast. De vereveningsbijdrage mag niet leiden tot overcompensatie voor die DAEB. Daarom is het volgens de minister essentieel dat er ieder jaar een evaluatie plaatsvindt van de voorspelling en vaststelling om te bezien in hoeverre dit in lijn is met elkaar. Dat is ook een reden dat er ieder jaar geëvalueerd en onderzocht wordt of de voorspellingen accuraat waren door de voorspellingen en aanpassingen met elkaar te vergelijken, aldus de minister.⁹

De minister stelt zich gelet op het voorgaande op het standpunt dat de verwerking van de bewerkte bestanden in de minimale dataset 2017 noodzakelijk is ter uitvoering van zijn wettelijke taak ten aanzien van de vaststelling van de criteria voor de vereveningsbijdragen en de statistische onderbouwing van de aan de vereveningscriteria gekoppelde bijdragen. Die wettelijke taak is opgenomen in de artikelen 32, derde lid en vierde lid, aanhef en onder b en c, van de Zvw.¹⁰

4 Beoordeling door de AP

Overtreding

De bestanden waarover de minister beschikt met het oog op onderzoek ten behoeve van risicoverevening, zijn door de NZa verstrekt in de veronderstelling dat in artikel 89 van de Zvw, in samenhang gelezen met de artikelen 88 en 32 van die wet daartoe een verplichting bevatte. Die veronderstelling is gelet op hetgeen is overwogen in de einduitspraak onjuist gebleken. Daarom staat vast dat de bestanden in strijd met de artikelen 16 en 8 van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) door de minister zijn ontvangen. De thans in de Zvw geregelde grondslag heeft voorts geen terugwerkende kracht.

⁸ Brief van 6 augustus 2021, p. 2 en 3.

⁹ Brief van 6 augustus 2021, p. 3.

¹⁰ Brief van 6 augustus 2021, p. 1.

Datum
16 december 2021

Ons kenmerk
z2020-03948

Beginselplicht tot handhaving

In zijn algemeenheid geldt dat een bestuursorgaan ingeval zich een overtreding voordoet op grond van de beginselplicht tot handhaving in beginsel gebruik dient te maken van zijn bevoegdheid tot handhaving. Het algemeen belang is immers gediend bij handhaving van de geldende wetten en regels. In dit verband is van belang dat als gegevens in strijd met de Wbp zijn verstrekt, deze gegevens in beginsel dienen te worden teruggestuurd of te worden vernietigd.

Op grond van vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State kan slechts in uitzonderlijke gevallen door het bestuursorgaan worden afgezien van handhavend optreden. Dit kan zich voordoen indien concreet zicht op legalisatie bestaat. Voorts kan handhavend optreden zodanig onevenredig zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat van optreden in die concrete situatie behoort te worden afgezien.

Met betrekking tot de vraag of over dient te worden gegaan tot handhavend optreden, maakt de AP onderscheid tussen de *ruwe data* en de *bewerkte data*.

-de ruwe data

De AP heeft kennisgenomen van het KPMG-rapport, waarin staat dat de bestanden door KPMG niet zijn aangetroffen op *de operationele systemen* van ZorgTTP en SIVZ, op de locaties waar ze conform het proces van archiveren en uitleveren verwacht zouden worden.¹¹

Voorts is in het KPMG-rapport informatie opgenomen over de aanwezigheid van de bestanden in *back-ups*. ZorgTTP en SIVZ maken gebruik van een IT-provider. Deze IT-provider beschikt over back-ups van ZorgTTP en SIVZ. KPMG stelt op basis van de beschreven processen en ontvangen documentatie dat de bestanden aanwezig zijn in de back-ups van januari 2017, januari 2018 en januari 2019.¹² Voor de retentietijd verwijst de AP naar *vertrouwelijke bijlage A* bij dit besluit.

Ten aanzien van de ruwe data die zich nog in de back-ups bevinden, ziet de AP aanleiding om over te gaan tot handhaving. Met betrekking tot de op te leggen maatregelen, heeft de AP bij haar besluitvorming het volgende betrokken.

De minister heeft kenbaar gemaakt dat het verwijderen van de bestanden op korte termijn het in gang zetten van een nog niet eerder beproefde werkwijze zou vergen. Deze werkwijze zou eruit bestaan dat de volledige tape wordt uitgelezen en op een dataopslagsysteem wordt teruggezet, vervolgens worden de betrokken virtuele systemen opgestart, waarna daar de genoemde bestanden worden verwijderd uit het dataopslagsysteem en daarna worden de overige gegevens teruggezet op een nieuwe tape.¹³ Hierna wordt deze werkwijze ook aangeduid als 'de nieuwe werkwijze'.

De minister heeft erop gewezen dat de nieuwe werkwijze nog nooit eerder is uitgevoerd. De minister heeft

¹¹ Paragraaf 3.2 van het KPMG-rapport.

¹² Paragraaf 3.3. van het KPMG-rapport.

¹³ Brief van de minister aan de AP van 8 oktober 2021, p. 2.

Datum
16 december 2021

Ons kenmerk
z2020-03948

voorts benadrukt dat de tapes waar het om gaat, niet alleen data van SIVZ/VWS bevatten, maar ook van veel andere klanten van de IT-provider.

De IT-provider heeft de risico's die de werkwijze rondom de verwijdering op korte termijn meebrengt, ingeschat. Omdat de werkwijze nog niet eerder is uitgevoerd, kan vooraf niet goed worden voorspeld welke risico's dit met zich brengt en kunnen zich tijdens het proces onverwachte problemen voordoen, aldus de minister. De gesignaleerde risico's die de IT-provider heeft genoemd, zijn slechts een inschatting; de lijst kan op geen enkele wijze als uitputtend worden aangemerkt, aldus de minister.¹⁴

De AP kan de risico's die de minister op dit punt in de zienswijze van 8 oktober 2021 schetst, volgen. Hierbij betreft de AP dat het systeem van een back-up op tapes – dat ten tijde van het maken van de onderhavige back-ups geen ongebruikelijke werkwijze was – naar zijn aard ongeschikt is voor het verwijderen van specifieke data, zoals persoonsgegevens, uit een back-up.^{15, 16} De AP benadrukt dat een werkwijze waarin toch wordt overgegaan tot verwijdering van specifieke data uit een back-up tape, risicogevoelig is en daarmee de integriteit van de back-up tape in gevaar brengt. Dit is nader uitgewerkt in **vertrouwelijke bijlage B** bij dit besluit.

De omschreven risico's zijn voor de AP – nog los van het kostenaspect dat de minister in zijn zienswijze van 8 oktober 2021 heeft benoemd – redengevend om af te zien van het opleggen van een maatregel tot het verwijderen van de bestanden uit de back-ups volgens de nieuwe werkwijze.

Het voorgaande betekent evenwel niet dat de AP afziet van handhavend optreden ten aanzien van de ruwe data. Gelet op het belang dat is gediend met handhaving, ziet de AP aanleiding om een corrigerende maatregel op te leggen als bedoeld in artikel 58, tweede lid, onder d en f, van de AVG. Deze maatregel houdt in dat de AP de minister zal gelasten de verwerking van de ruwe data gedurende de retentietijd te beperken. Om te waarborgen dat passende technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de data in deze gehele periode getroffen blijven worden, zal de AP specifieke beveiligingsmaatregelen opnemen als voorwaarde waaronder de verwerking van de ruwe data gedurende retentietijd mag plaatsvinden. Voorts ziet de AP aanleiding om een last op te leggen tot verwijdering van de ruwe data na afloop van de retentietijd. De maatregelen worden hierna in paragraaf 6 specifiek geformuleerd.

-de bewerkte data

Ten aanzien van de bewerkte data stelt de AP zich op het standpunt dat handhaving onevenredig zou zijn. Daartoe is in de eerste plaats redengevend dat het gewijzigde artikel 32, achtste lid, van de Zvw, expliciet

¹⁴ Brief van de minister aan de AP van 8 oktober 2021, p. 2.

¹⁵ Vgl. ook de tekst op de website van de AP over het verwijderen van data die op back-up tapes staat (<https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/algemene-informatie-avg/rechten-van-betrokkenen#vallen-back-ups-ook-onder-het-recht-op-vergetelheid-7537>):

"Is het noodzakelijk voor uw dienstverlening om back-ups te maken die moeilijk of niet overschrijfbaar zijn, zoals tapes? Dan kunt u de persoonsgegevens niet verwijderen uit de back-ups. Zorg dan wel dat u goed bijhoudt welke persoonsgegevens u had moeten verwijderen. Is het onverhoopt nodig om een back-up terug te zetten? Dan moet u deze gegevens alsnog verwijderen."

¹⁶ De AP houdt overigens expliciet de mogelijkheid open dat technologische ontwikkelingen in de toekomst een andere wijze van het maken van back-ups mogelijk maken, waarmee het verwijderen van specifieke data wel opportuun is.

Datum
16 december 2021

Ons kenmerk
z2020-03948

de bevoegdheid bevat voor de minister om persoonsgegevens betreffende de gezondheid te verwerken voor de vaststelling van de vereveningscriteria voor de vereveningsbijdrage en de statistische onderbouwing van de aan die criteria verbonden gewichten. Daarmee is er op dit moment een uitzondering op het verbod om bijzondere persoonsgegevens te verwerken, alsook een grondslag voor die verwerking. Dit betekent dat de minister op basis van deze bevoegdheid de bestanden opnieuw kan opvragen bij de NZa, die op basis van het gewijzigde artikel 32, achtste lid, van de Zvw, gelezen in samenhang met de artikelen 88 en 89 van die wet, een grondslag heeft voor de verstrekking van de bestanden.

Daarnaast is van belang dat de bewerkte data thans nog door de minister worden gebruikt. De AP volgt vooralsnog het standpunt van de minister dat het gebruik van de minimale dataset 2017 inclusief de ZVZi-variabele noodzakelijk is voor de uitvoering van wettelijke taak van de minister zoals neergelegd in artikel 32, derde lid en vierde lid, aanhef en onder b en c, van de Zvw. Hierbij acht de AP in het bijzonder van belang dat de minister heeft uiteengezet dat de resultaten van de jaarlijkse evaluatie van zowel de vereveningscriteria voor de vereveningsbijdrage als de aan die criteria verbonden gewichten (bedragen) worden gebruikt voor de vaststelling van de vereveningscriteria van toekomstige jaren.

De minister heeft verder verklaard dat wanneer de minimale dataset vernietigd zou moeten worden omdat op het moment van verkrijging van de data er geen grondslag was, of wanneer de ZVZi-variabele uit de dataset om die reden verwijderd zou moeten worden, er opnieuw een uitvraag zou moeten worden gedaan van de ruwe data bij de NZa. Daarna zou een extern onderzoeksbureau (na uitbesteding van de opdracht door middel van een aanbestedingsproject) opnieuw het gehele traject van de opbouw van de variabele moeten doorlopen. Gedurende het gehele proces zullen daarbij meerdere medewerkers betrokken zijn. Het traject zou ongeveer vier tot vijf maanden in beslag nemen.¹⁷ Daar komt nog bij dat het risico bestaat dat de reproductie niet exact overeen zal komen met de oorspronkelijke bewerking, hetgeen negatieve gevolgen heeft voor de evaluatie van de risicoverevening en/of de onderzoeken naar nieuwe en verbeterde kenmerken.¹⁸ De AP komt dit aannemelijk voor. Gelet aldus op het gewijzigde inzicht van de wetgever én de aanzienlijke inspanning en kosten die gemoeid zouden zijn met de bewerking van de ruwe data, komt de AP tot de conclusie dat zij ten aanzien van de bewerkte data zal afzien van handhaving.

5 Zienswijze Vrijbit

Vrijbit heeft zich in haar zienswijze over het voornemen op het standpunt gesteld dat de AP handhavend dient op te treden ten aanzien van zowel de ruwe data in de back-up als de bewerkte data. In dat kader brengt zij naar voren dat deze data onrechtmatig verkregen zijn. Ten aanzien van de bewerkte data brengt Vrijbit specifiek naar voren dat, voor zover deze nodig zijn voor de risicoverevening, de minister gebruik kan maken van CBS-data. Als gevolg daarvan is het verwerken van de bewerkte data door de minister niet noodzakelijk, aldus Vrijbit.

¹⁷ Brief van 6 september 2019, p. 4 en 5.

¹⁸ Brief van 6 september 2019, p 5.

Datum
16 december 2021

Ons kenmerk
z2020-03948

In reactie hierop brengt de AP het volgende naar voren. De AP is van oordeel dat de bestanden door de minister van VWS onrechtmatig zijn verkregen, omdat ten tijde van de verstrekkingen van de NZa aan de minister een grondslag voor die verstrekkingen ontbrak. Gelet op de beginselplicht tot handhaving dient de AP in geval van een overtreding als hoofdregel gebruik te maken van haar handhavende bevoegdheden. De AP ziet aanleiding om daartoe over te gaan ten aanzien van de ruwe data. Met betrekking tot de bewerkte data meent de AP echter dat handhavend optreden onevenredig zou zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen. In dat geval mag volgens vaste jurisprudentie een uitzondering worden gemaakt op de beginselplicht tot handhaving. De AP heeft dat hiervoor toegelicht. Met betrekking tot de suggestie dat de minister gebruik kan maken van de CBS-data merkt de AP op dat, nog los van de vraag of met die data het doel van de verwerking kan worden bereikt, deze suggestie de thans in de Zvw neergelegde grondslag van de minister miskent.

De zienswijze van Vrijbit leidt daarom niet tot een andere conclusie.

6 Beperking van de verwerking en last onder dwangsom

Gelet op het feit dat de ruwe data in de back-ups van januari 2017, januari 2018 en januari 2019 nog aanwezig zijn, terwijl niet in geschil is dat deze zonder grondslag zijn ontvangen en evenmin in geschil is dat de verwerking thans niet langer noodzakelijk is voor de uitvoering van de wettelijke taken van de minister, ziet de AP aanleiding om met betrekking tot de bestanden die zich in de back-ups bevinden, gebruik te maken van de haar toekomende bevoegdheid tot het opleggen van een corrigerende maatregel als bedoeld in artikel 58, tweede lid, aanhef en onder d en f, van de AVG, in combinatie met de aanwending van haar bevoegdheid als bedoeld in artikel 16, eerste lid, van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, gelezen in verbinding met artikel 5:32, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

De AP gelast hierbij de minister de verwerking van de ruwe data gedurende de retentietijd te beperken, dus tot en met het moment waarop de retentietijd verloopt. Aan deze maatregel van een tijdelijke beperking van de verwerking verbindt de AP de voorwaarde dat de volgende maatregelen ter beveiliging van de data in deze gehele periode getroffen blijven worden:

- i. een afdoende versleuteling van de bestanden op de back-ups en afdoende sleutelmanagement;
- ii. een uitgeschreven procedure waarin de werkwijze is vastgelegd voor het terugzetten van een back-up tape en waarin is uiteengezet hoe de autorisaties zijn geregeld, met dien verstande dat deze autorisaties zo beperkt mogelijk dienen te worden verstrekt;
- iii. een uitgeschreven procedure waarin kenbaar is vastgelegd op welke wijze wordt gewaarborgd dat ingeval van en ten tijde van het terugplaatsen van de back-up tape, de te verwijderen bestanden eerst worden gewist, alvorens de overgebleven bestanden op de back-up tape worden teruggezet in de productie-/live omgeving;
- iv. de verplichting de AP periodiek – dat wil zeggen iedere drie jaar – een tussentijdse rapportage over te leggen over de vraag of zich gebeurtenissen met betrekking tot de bestanden die tezamen de ruwe data vormen in die periode hebben voorgedaan.

AUTORITEIT
PERSOONSGEGEVENS

Datum
16 december 2021

Ons kenmerk
z2020-03948

Voorts gelast de AP de minister de bestanden die tezamen de ruwe data vormen na afloop van de retentietijd te vernietigen, zulks onder overlegging van een verklaring van een externe auditor.

Een kopie van deze brief zond ik aan mevrouw dr. M.J. Kaljouw, voorzitter van de Raad van bestuur van de NZa en aan de verzoeker om handhaving in deze procedure, Vrijbit.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,

ir. M.J. Verdier
vicevoorzitter

Rechtsmiddelenclausule

Indien u het niet eens bent met dit besluit kunt u binnen zes weken na de datum van verzending van het besluit ingevolge de Algemene wet bestuursrecht een beroepschrift indienen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, waar reeds deze procedure aanhangig is. U dient een afschrift van dit besluit mee te zenden. Het indienen van een beroepschrift schort de werking van dit besluit niet op.